

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 6 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 64.

BRASIOVU, 30|18 Augustu

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 29 Augustu.

Numerulu ultimulu alu f6iei n6stre er6 deja esp6datu, candu ne-a sositu scirea insemnata, ca o mare parte a armatei romane a trecut Dunarea pe la Corabi'a si Turnu-Magurele in n6ptea de Vineri spre Sambata (24 Aug.) Pana astadi trebuie ca au trecut mai t6ta armat'a concentrata la Corabi'a si Turnu in Bulgari'a. Vreo patrudieci mii romani voru d6 in curundu peptu cu ostile lui Osman-pasi'a. Alti 25,000 6meni, parte din armat'a regulata, parte militieni voru apar6 cu vitejia stramosi6sca tiermulu romanu de ori-ce invasiune inemica. Romani'a a intratu in lupta cu t6te fortiele sale. S6rtea ia rezervatu unu rol din cele mai mari ce a potutu av6 vreodata unu statu micu de 5 mili6ne locuitori. Bra6iulu valorosu alu ostiloru romane va cadea greu in cumpan'a decisiunei mariloru lupte din giurulu Plevnei.

Vuete din cele mai sinistre si reu voit6re se latiseru dilele aceste pe aici despre armat'a romana. De-o parte se sustienea ca intr6g'a divisiune a IV de lenga Plevn'a ar' fi fostu incungiurata de turci si ar' fi capitulatu, de alta parte se vorbea de mari neintielegeri intre comand'a russa si romana, de retragerea trupeloru romane din Bulgari'a. Dinarie mari cotidiane nu se rusinara a colport6 scirea absurda, ca marele duce Nicolae ar' fi datu ordinu se fie impuscati vreo 60 soldati romani, ca ar' fi cerutu c6 generalulu Manu si alti comandanti romani se fie t6reti inaintea tribunalulu de resbelu s. a. s. a. Intr'aceea inse grossulu armatei romane se pregatea de trecere si in mediulocu divisiunei romane dela Plevn'a domnea, dupa cumu relat6za corespondenti'a n6stra de mai josu din 22 Aug. l. c., spiritulu resbelicu celu mai veselu, si oficierii din tabera 'si petreceau la sunetulu musiciei militare, cantandu p6te marsiulu de predilectiune alu ostasiloru romani: „... Astadi patri'a ne chiama, pentru ea c6 se luptamu...“

Trecerea romaniloru este semnalulu, ca actiunea contra lui Osman-pasi'a a inceputu. Russii trebuie se puna astadi pe lenga aperarea passului dela Sipc'a, celu mai mare pretiu pe aceea, c6 se infranga catu mai curundu ostirea lui Osman-pasi'a, care mai multu amenintia positiunea armateloru chrestine. Aparitiunea armatei romane in spatele si in c6st'a lui Osman-pasi'a p6te fi f6rte pernici6sa pentru acest'a. Trupele romane de sub comand'a principelui Carolu usioru potu se le taia turciloru drumulu ce duce dela Plevn'a la Sofi'a. Prin acest'a 6stea turc6sca ar' deveni incungiurata de t6te partile si inchisa in Plevn'a, unde din lips'a de proviantu nu ar pot6 se se tiena multu si ar' trebui se i6 ofensiv'a. Osman-pasi'a a fostu inse tare in defensiva, in ofensiva 6stea s'a se p6te astept6 numai la o totala infrangere din partea armateloru chrestine.

Ofensiv'a turciloru din 21 lunei curente pana astadi, a avutu chiaru pentru ostile loru urmarile cele mai funeste. Russii se tienu neincetatu in defensiva si in luptele descrise in telegramele de mai josu au respinsu cu unu eroismu raru t6te atacurile turciloru, causendule acestor'a perderi enorme.

Inversiunarea si eroismulu, cu care s'au luptatu di si n6ptea russii din inaltimele intarite ale passului Sipc'a cu numerocele bataliuni ale lui Suleiman sunt unice in istori'a resbeloru. Turcii insusi recunosc, ca au fostu respinsi de dieci de ori si ca au avutu mari perderi. Cei 15,000 russii cari apera passulu acel'a, au resbunatu pe camaradii loru, cari au caditu la Plevn'a. Armat'a lui Suleiman-pasi'a a fostu decimata in aceste lupte. Din Constantinopolu se anuntia cu t6te aceste, ca Suleiman ar' fi incungiuratu pe russi la Sipc'a si pe bas'a acestui telegramu turcescu, turcofilii au imprastiatu sgomotulu, ca turcii ar' fi luat pas-

sulu. D6r' cumu s'ar' fi potutu intempr6 acest'a, candu se constata, ca turcii au fostu respinsi in timpu de 5 zile si ca intru aceea au sositu russiloru ajut6re considerabile dela corpulu de armata a lui Radetzky?

Luptele dela riuulu Tomu intre Mehemet Ali si armat'a principelui de cor6na au remasu nedecise, au fostu inse si mai pu6inu insemnate. Se adeverece ca trupele lui Osman-pasi'a, care au voitu se vena intru ajutoriu lui Suleiman, au fostu asemenea respinse la Selvi. T6te aceste incaierari inse au fostu de mai mica insemnatate.

Ofensiv'a turciloru a avutu pana acuma, dupa-cumu recunosc, insasi ei, unu resultatu fatalu. Turcofilii suntu intristati tare asupr'a perderiloru ce le-au avutu Suleiman-pasi'a. D6ca turcii voru continu6 a jertfi atat'a 6ste nebunesce, potemu se ne pomenimu intr'o buna dimin6tia ca nu va mai fi nici unu turcu care se se bata, scrie unu diu-riuur turcofilu. Darear' D-dieu! ar' fi respunsulu tuturoru acelor'a, cari suferu astadi de foculu si sabi'a turc6sca.

De pe campulu de resbelu.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Din taber'a dela Bresleniti'a, 10/22 Aug. 1877.

In diu'a candu v'am esp6datu ultim'a scris6re, am plecatu si eu din Nicopoli aici la divisiunea romana, a patr'a, care bivuah6za inaintea Plevnei la satulu Bresleniti'a cam o posta departe de Plevn'a.

Aci aflu vi6ti'a mai buna si mai senat6sa c6 in Nicopoli si de acest'a parere sunt si oficierii, 6r' soldatii nu mai pu6inu. Trecandu prin tabera si vediendu pe voinicii nostri trebuie se te inveselesci. Din fisiognomiile soldatiloru, din voiniciunea si iuti6l'a, cu care escuta ei t6te ordinile superioriloru, din bunulu umoru, care atatu pe ei, catu si pe oficierii, intre cari domnesce unu spiritulu de adeverat cameradi, nici pe unu momentu nu-i parascesce, castigi numai o convictiune, — ca ostirea romana e plina de entusiasmu. Sub asemeni impregiurari si petrecerea e aci catu se p6te de buna. In t6ta s6r'a music'a infanteriei canta pana tardiu pe la 6rele 11—12 din n6ptea, care timpu 'lu petrecu oficierii, cari nu se afla in servitiu de campu, mai cu s6ma la unu ciau pe i6rba verde.

Peste di timpulu este mai pu6inu placutu, ca-ci caldurile sunt nesuportabile si muscile f6rte superat6re, astfeliu incata abia apucamu se vina s6r'a cu rec6rea ei binefacat6re.

„De turci suntemu f6rte apr6pe si acuma nu dorimu alta, decatu se ne apropiamu de ei catu mai multu si catu mai curundu.“

Aceste cuvinte ale unui domnu ofieru, cu care am avutu o conversatiune interessanta, caracteri6za de ajunsu situatiunea presenta, in care se afla divisiunea n6stra. Intre altele 'mi-a impartasitu domnulu acest'a urmat6riale: „Alaltaeri pe la 11 6re n6ptea — 'mi dise elu — am fostu tramisu in cuartierulu generalu russescu a comandantelui de armata generalu Zatoff la Poradin, 30 kilometre departe de aci. Inso6itu de cinci calarasi romani si patru cazaci russi, mergundu t6ta n6ptea, am ajunsu la generalulu Zatoff la 6rele 7 dimin6tia, unde dupa unu micu repausu m'am prezentatu la generalulu. Acest'a m'a primitu f6rte amicabile si m'a invitatu apoi la dejunu, care l'am luat impreuna cu densulu si cu suit'a s'a la 6rele 12. Pe la 6rele 1 1/2 postmeridiane am incalecatu 6rasi si am plecatu spre trupele n6stre indereptu.“

Ne voindu a me reint6rce totu pe acelasu drumu, am apucatu pe line'a ante-posturiloru russesci dela sios6u'a Plevn'a — Lovci'a si apropiandume pana apr6pe la 1500 pasi de ante-posturile turcesci, le-amu potutu ved6 pe aceste f6rte bine. Am vediutu t6te bivuahurile si forturile loru precumu si miscarea ce esista in taber'a loru si potu se 'ti spunu ca ceea ce am vediutu nu a fostu de asia c6 se 'mi insufe vr'unu respectu deosebitu fa6ia de fortiele armate ale musulmaniloru. Adevratu ca positiunile ocupate de turci suntu catu se p6te de tari si bine fortificate, cu t6te aceste inse sum de convingere ca d6ca la momentulu datu, vomu d6 navala din t6te partile asupr'a 6stei lui Osman-pasi'a, acest'a va deveni intr'o situatiune din cele mai pericul6se, ce se potu cuget6. — Mergundu inaintea am datu

peste unu regimentu de cavaleria russescu care tocmai facea serviciu religiosu la inmormentarea a doui cazaci, cari demin6ti'a au fostu impuscati de turci, cu cari se intalniseru pe candu patrulara. La acest'a intalnire russii au fostu in numeru de 6 6meni, 6r' din partea turc6sca au fostu 20 cerchesi, din cari au caditu 7. — Dupace am facutu excursiunea acest'a, m'am intorsu prin ante-posturile n6stre indereptu in tabera.“ —

Astadi de pe la 6rele 4 1/2 dimin6tia se aude o canonada mare din partea despre Plevn'a, de unde pana acuma la 6rele 9 n'avemu nici o scire. Comandantulu divisiunei romane de aici colonelulu Anghelescu a plecatu de dimin6tia spre Riben, unde sunt trupe de ale n6stre spre a se inform6 despre cele ce se petrecu inaintele.

Nu credi inse, ca acest'a canonada se fia pregatirea atacului, ci mai multu credi, ca voru fi numai mici incaierari intre trupele din anteposturi.

Eri dimin6tia generalulu russescu Lascareff a trecut riuulu Vidu cu doue regimente cazaci si doue baterii, luandu si dela romani unu regimentu de calarasi, spre a face o recun6scere fortiatu spre sios6eau'a ce duce dela Plevn'a la Sofi'a. Ajungandu spre s6ra pe la Trstenic a intalnit treie escadr6ne cerchesi turcesci, pe cari ia pusu pe fuga spre Plevn'a si ia urmaritu pana ce ia asverlitu in orasiu, de unde inse ai nostri trebuira se se retraga, din cauza ca inoptase. S'au retrasu pana spre satulu Trstenicu, unde au dormitu in tabera acest'a n6ptea. Canonad'a ce audiramu asta dimin6tia, p6te chiaru se fie acolo.

Nu potu se asteptu cu scris6rea pana ce voiu audi resultatulu, ca-ci voiescu a me folosi de ocaziunea, ce o amu, a ve-o tramite pana la Turnu prin unu domnu, care merge acolo. —

Sciri telegrafice. — (Agenti'a „Havas“.)

Calafatu, 24 Augustu n. Eri dimin6tia in reversatululu dilei, siepte barci turcesci, incarcate cu trupe, cercara, sub protegerea a doue companii si a patru tunuri asiediate pe malulu dreptu, se ocupe o insula a Dunarii (ostrovulu dela Canap'a) apr6pe de Vidinu. O compania romana, care se afi6 in fa6ia pe tiermulu stangu, deschise asupra turciloru unu focu viiu, care-i impedc6 de a se stabili in insula. Lupt'a a duratu pana la siepte 6re si jumetate dimineatia. Dupa aceea bateriile din Vidinu traseru t6ta diu'a asupra Calafatului, fara de a produce vreo daunu seri6sa. Turcii facu preparative pentru o noua incercare de trecere.

Giurgiu, 24 Aug. n. Bateriele russe din Slobozi'a si din Pyrgos au bombardatu Rusciuculu dela median6ptea pana la 3 6re dimin6tia; turcii au respinsu la foculu rnsiloru. Populatiunea din Giurgiu a fostu provocata se paras6ca cetatea. —

Gorni-Student, 24 Aug. n. Generalulu Dorojensky anuntia din trecerea Sipcei, ca la 21 russii respinseru diece asalturi ale turciloru, cari se prelungira pana la miediulu n6ptiei. La 22, la 5 6re de dimin6tia, turcii incepura focurile; d6r' sciindu prin esperienti'a din ajunu, ca unu atacu de frontu nu ar pot6 isbuti, ei asiediara la o mare distantia doue baterii, destinate a contrabate positiunile russesci. In acelasu timpu se incercau a inaint6 cu ajutoriulu cotituriloru si a drumuriloru deschise. Focurile nu incetara dintr'o parte si dintr'alta, decatu la 7 6re s6r'a. In n6ptea de 22 spre 23 turcii deschisera de doue ori foculu, d6r' russii nu respunseru. Perderile russiloru in diu'a de 21 fura 200 6meni. In cea de 22 ele fura multu mai mici. — La 23 Aug. la 8 6re de dimin6tia turcii atacara din nou trecerea Sipcei. La plecarea curierulu unu primu atacu a fostu respinsu si lupt'a continua.

Gorni-Student, 24 Aug. n. La 22 turcii atacara cu fortie considerabile Ayaslar, de unde gonira doue batali6ne russesci. Comandantulu corpulu alu treilea ordon6 lui gen. Proworoff de a relu6 acest'a positiune. Ordinulu f6 imediatu esecutat, de si er6 10 6re s6r'a. Regimentulu Sofi'a lu6 cu asaltu positiunea, neperdiendu decatu 23 6meni. Foculu dura t6ta n6ptea. — La 23 desu de dimin6tia turcii atacara din nou positiunea din Ayaslar, d6r' fura respinsi de trei ori pe t6te punctele de regimentele Niewsky si Bolhofsky. Unu nou atacu alu turciloru se ast6pta pe acestu punctu. —

Gabrov'a, 24 Aug. n. In 23 armat'a lui Suleiman a renoitu cu fortie considerabile ataculu contra posi-

tiunilor armatei ruse la Sipc'a. Acestu atacu s'a facutu de odata din 3 parti si cu-o inversiunare cumplita. Russii intariti de catra tirailorii brigadei a 4-a, cari le alergara in ajutoriu calari pe cai de cazaci, respinsera tote asalturile turcilor. Brigada 4-a sosi indata tota; ea intră in focu la 9 ore ser'a. Bataliunea a 16-a a luat cu asaltu inaltimile ce se aflau inaintea aripei drepte a russilor. Lupt'a s'a prelungitu totu asia de crancenu pana tardiu in nopte. Canonada a duratu chiaru in totu timpulu eclipsei lunari, care avu locu noptea acest'a. Cu tota superioritatea numerica a turcilor si cu totu effectulu focurilor loru cruciate destructore, russii s'au mantienutu in pozitiiunile loru dela Sipc'a contra intregii armate a lui Suleiman-pasi'a luptandu patru dile, fora de a manca cevasi caldu si fora de a dormi. Catra 4 ore dimineta lupt'a a reinceputu, inse se margini in impuscaturi dese, cari se rarira apoi din ce in ce si nu se mai audia la Gabrov'a. Scirile ultime dela Sipc'a spunu, ca arip'a stenga a turcilor a fostu batuta.

Gabrov'a, 25 Aug. Foculu a continuatu eri tota diu'a si numai preste nopte fu intreruptu. Russii si-au mantienutu eroicu tote pozitiiunile. Perderile turcilor nu suntu cunoscute, inse trebe se fie enorme; cele ale russilor suntu destulu de considerabile. In cele 4 dile din urma s'au transportatu la Gabrov'a 27 oficeri si vreo 900 soldati raniti. Cifr'a mortiloru nu e cunoscuta. — In 25 dimineta, canonada s'a reinceputu. Lupt'a este totu asia de crancenu. Russii se tienu voinicesce. Mai multe atacuri consecutive ale turcilor au fostu energicu respinse. Generalulu Dorejensky care a condusu atatu de bine lupt'a in cele d'antau 3 dile, a intimpinatu astadi o morste eroica.

Gorni-Studen, 26 Aug. n. Ataculu turcilor aprupe de Ayaslar nu s'a reinitu dela 23 inoce. Turcii se concentra in numeru considerabilu si se fortifica. Positiiunile din faci'a loru sunt ocupate de russi. In cele doua lupte de lenga Ayaslar russii au avutu 1 oficeru si 66 soldati morti, si 11 oficeri si 274 soldati raniti.

Corabi'a, 25 Aug. (Serviciulu lui „L'Orient“.) Armata romana, care a trecut pe malulu dreptu asta nopte va opera in intielegere cu armata russa contra lui Osman-pasi'a. Podulu d'aci e construitu solidu. In timpulu trecerei capulu podului, bine fortificatu, a fostu aperatu de trupe romane tramise din Nicopoli. O singura divisiune a trecut pana acuma. Avemu va se dica acuma 2 divisiuni in Bulgari'a. Principele a asistatu la trecere; elu este inca totu aci, asia si d. Bratianu.

Corabi'a, 26 Aug. I. S. principele Carolu pleca la Turnu-Magurele. Mare entusiasmu in armata.

Turnu-Magurele, 27 Aug. Aprupe de Plevn'a unu escadronu de calarasi facundu o recunoscere au luat dela turci 40 carutie gole destinate pentru transportulu de victualii. Ele au fostu aduse aici.

Vien'a, 27 Aug. (Biur. corresp.) Lui „Politische Correspondenz“ i se anuntia din Belgradu 27 l. c.: „Consiliulu de ministrii alu Serbiei a decisu sub presidiulu principelui cooperatiunea armatei serbesce cu armata russa in Bulgari'a.“

Adress'a poloniloru din Lemberg.

Cele ce se petrecu in sinulu deputatiloru din diet'a Galitiei in Lemberg trebe se ne intereseze din mai multe puncte de vedere. Scimu ca polonii se bucura de unu gradu de autonomia, pe care noi l'amu numi pote insemnatu, der' care pe densi prea puçinu ia multumitu. Oppositiunea natiunala din Cislaiani'a 'si-a datu in mai multe ronduri tote silintiele de ai castigá pe poloni pentru o actiune comuna parlamentara contra partitulu domnitoriu, inse nu ia potutu capacita si tote incercarile in privintia acest'a remasera fora resultatu. Cate unu momentu, cumu a fostu pe timpulu ministeriului Potocki si Hohenwarth — se para ca polonii au recunoscutu necesitatea unei coalitiuni durabile cu partitele federalistice, der' in momentulu urmatoriu incepu se siovaiesca din nou, separanduse si paralisandu asia planurile oppositiunale. Polonii se leganau in sperantia, ca voru poté realisá cu ajutoriulu maghiariloru si alu nemtiloru unulu din visurile loru, adeca unu feliu de trialismu intre nemti, poloni si maghiari.

Serviciulu ce l'au facutu polonii pe bas'a acest'a regimulu dualisticu votandu in cestiuni grave cu nemtii decembristi, nu le-a adusu inse nici unu bine. Nemtii s'au folositu de ei si autonomi'a, cumu o visá polonii, a remasu visu. Der' celu ce se arde odata bine, tiene minte si se padiesce mai multu in viitoriu. Asia si polonii vedinduse insielati in sperantiele loru nu se mai simtu dispusi a servi de instrumentu dualistiloru. De alta parte ei nu se potu desbraca de idee'a natiunala polona, care culminaza in restabilirea sub o forma seu alta a vechiulu regatu. Cea mai buna si mai semnificativa expresiune a dorintiloru si temeriloru, de cari suntu condusi astadi in cea mai mare parte deputatii poloni, ne-o da unu

proiectu de respunsu la mesagiulu tronulu desbatutu si acceptatu in comisiunea alea pentru acestu scopu de camer'a din Lemberg.

In proiectulu acest'a a caruia autoru este deputatulu Smarzewski, se exprima inainte de tote multumit'a pentru scutulu celu ofera tronulu natiunaltatii polone si pentru introducerea limbei polone in scoli, la tribunale si la tote oficiele publice.

„Multiamit'a tierii — dice proiectulu — este cu atatu mai viua, cu catu Galiti'a e singur'a parte a Poloniei, care se bucura de drepturile cele mai sante nationale; representatiunea Galitiei totudeauna a doritu largirea autonomiei tierii in privintia legislativa si administrativa si a nisuitu la conservarea intereselor speciale istorice, nationale si economice ale Galitiei. Cu tristare am trebuitu se esperiamu, ca Galitiei i s'au reirasu acele prerogative, cari au fostu expresiunea individualitatii tierii acesteia; ne facu nelinise unele semne de invidia faci'a cu tier'a nostra, pe care grati'a monarhului nu-o pote intotrdeanu'a delaturá.“ Proiectulu exprima apoi sperantia intr'unu viitoriu mai bunu si continua: „Fora temere privimu la marile evenimente politice. Intieptiunei monarhului au de a multumi poporale, ca Austri'a possede deplin'a libertate de actiune; dorimu din sufletu cá vocea puternica a imperatului se apese in modu decisivu cumpen'a evenimentelor; numai atunci va domni pace durabila si ecuilibriu, candu tote individualitatile nationale se voru impartasi de egale drepturi. Numai conservarea si aperarea drepturiloru istorice nationale in Europ'a orientala va dá o garantia de pace. Natiunea polona se lupta de secolu pentru cultura si pentru libertate; dupa o sutu de ani natiunea nu a perdutu nimicu din vitalitatea s'a, ea si astadi se intrepune pentru tendintiele cari le-a aparatu cu nefinite sacrificii. Cu entusiasm se va intrepune tier'a pentru largirea puterii, de care are lipsa Austro-Ungaria in realisarea misiunii sale esteriore.“

Bucuresci, 14/26 Augustu 1877.

Nu ati perdutu din vedere fapt'a, ca sultanulu Abdul-Hamid declarase tronulu Romaniei de vacantu, indata dupace camerele acestei tieri si guberniulu seu decisera a se oppune cu armele inpumnate la devastatiunile turcesce. Asia dera Carolu de Hohenzollern nu mai esista cá Domnu alu Romaniloru in Almanachulu turcescu. Despre fasele, prin care a trecut istoria acelei detronari din Maiu inoce, credu ca pentru orientarea si conformarea romaniloru e bine se se faca inca de acum unele revelatiuni.

Gaciti, cine s'a bucuratu mai multu de acea detronare? Calugarii greci si familiile fruntasie grecesce din Fanaru. Vetii intrebá de cauzele bucriei loru. Ele suntu cunoscute. Aduceti-ve aminte, ca in a. 1863 numai in urmarea unirei complete sub unu singuru Domnitoriu si cu legislatiune unificata a fostu posibilu secularizarea monastiriloru inchinate la locurile sante, adeca la Ierusalimu, la Muntele Athos, muntele Sinai in Arabi'a, patriarhia din Constantinopolu, cea din Alesandria si din Antiochi'a, monastirea Drianulu din Epiru etc. Preste patrudieci de ani cursese processulu intre calugari si intre principate, intrige si negociatiuni diplomatice fora numeru au urmatu intre Turci'a si Russi'a in acea mare cestiune, din care toti calugarii grecesce au esitu invingatori chiaru cu documentele care marturisia cu totulu in contra loru. In fine acelu nodu gordianu se taiase in doue sub domni'a lui Alesandru Ioanu I. prin puterea tierii, era sub Carolu se taia in mii de bucati. Calugariloru li se promisese indemnatiune in capitaluri de bani, ei inse refusara in modulu celu mai bruscu intre proteste si amerintiari, ca érași va veni timpulu loru. Astadi ei credu ca acelu timpu a venit. Decandu cu bataliile dela Plevn'a, Pórt'a otomana incepu se créda, ca ea va esi invingatoria din acésta campania si va dictá conditiunile de pace, intre care va fi si aceea, cá Uniunea principatelor romane se fia si se remana desfiintata in veci, era in locu de aceea se se restaure cele doue domnii, cu cercu de activitate camu catu este alu Banulu Croatiei in monarhia dvostra, cu diete provinciali, cá o fictiune de putere legislativa, dela care apoi se tramitia si romanii deputati la parlamentulu otomanu, cá supusi otomani. Vedeti dv., turcii n'au nicidecumu gustu reu, era calugarii greci spera forte multu, ca se voru potea folosi minunatu de aceea conjunctura, candu natiunea romana trantita la

parete, desbinata de nou in doue provincii, espusa la cabale electorali, compromissa la Pórt'a otomana si facuta de tota ur'a la turci, nu va mai fi in stare de a se apará cu nici-unu modu de nou'a invasiune a calugariloru si va fi constrinsa ale restitui tote imensele bogatii perdate in a. 1863. Ca calugarii greci au gustu totu asia de bunu cá si turcii, nu ve veti indoi intru nimicu, deca veti recapitulá cifrele ce representa averile monastiriloru inchinate, fia si numai in domnie. Sciti din datele statistice oficiali, ca numai dominiile din Moldov'a, din care tragea veniturile calugarii greci, se evalvasera la 653153 falci, adeca circa 1 milionu si 300 mii de pogone (jugera) in valóre de 17 milliõne 562129 galbini imperatesci, séu in bani austriaci la 86 milliõne florini v. a. Se luamu si pentru Munteni'a totu numai atata in domnie; se adaugemu inse numerulu enormu de case, bolte prin orasie, edificie monastiresce si economice, odora bisericesci, si veti avea prea usioru sum'a totala de preste 200 milliõne florini, pe care o pretindu acei calugari dela Romani'a. Bine se fia intielesu: acésta e evalvarea dela 1860 superficiala destulu; astadi ea ar' dá cifra celu puçinu cu 25% mai mare. Iu faci'a acestoru cifre nu se va mirá nimeni, deca calugarii greci cu patriarhii loru in frunte, pandescu cu neadormire ocaziunile, si deca mai alesu dela patriarhulu de Constantinopolu esu mereu encielice catra cieri si poporu, in care 'lu invetia, cá se fia si se remana credintiosu turciloru, se se róge in St. bisericici pentru victori'a armelor sultanului si chiaru se se inroleze in armata lui. Trebe se distingemu aprigu intre grecii patriciani din capital'a imperiulu otomanu cu regimentulu loru de calugari si intre ceilalti greci din regatulu Greciei si de prin insule. Nu amu cunoscutu nici-unu grecu filoromanu, am cunoscutu inse mii de greci, cari urescu si despretiuescu pe romani tocma cá maghiarii, éra fanariotii din Constantinopolu traiescu si moru in acea convictiune ratacita, ca nu numai fõstele mosii ale monastiriloru inchinate, ei Romani'a intréga se cuvene loru cá drépta proprietate, cá apanagiulu pentru familiile loru. Éta pentru-ce nu le convine nimicu din cate s'au facutu dela 1859 in Romani'a si cu atatu mai puçinu le pote conveni pe tronu Hohenzollern cu dreptu hereditariu.

In adeveru, nici o lovitura nu a fostu asia grea pentru greci cá tronulu hereditariu in Romani'a. Cate aspiratiuni dulci si fantastice au disparutu, cate familii grecesce patriciane au remasu pe diosu, cati calugarasi stau neinaintati la rangulu de egumeni si archimandriti, éra concubinele loru suspina dupa o vietia mai desfetata! — In catu pentru turci, ei in acestu punctu nici odota n'au ascunsu miti'a in sacu, ci au spus'o curatu, ca la cea de antaia ocaziune binevenita voru dá cu pitiorulu in tronulu hereditariu romanescu si'lu voru sfarmá. Acestu planu alu turciloru este prea bine cunoscutu in regiunile superiori ale Romaniei, scimu cu totii ce avemu se asteptamu dela turci cá si dela muscali in casu de a invinge séu unulu, séu altulu; de aceea si scimu fõrte bine, pentru ce suntemu decisi a ne bate, si de ce regretamu ca ne lipsescu inca macaru 100 de tunuri pe lenga cate le avemu. Nici-una din puterile invicinate cu noi nu se bucura ca amu pusu si noi man'a pe arme; tote ar' fi voitu se ne védia eu manile góle ca si pana aci. Compatriotii dvostre au aplicatu cele mai iscusite maestrii spre a ne face se ne retragemu dela Calafatu, se fugimu la munti, si mai multu, se ne desfiintiamu armata, si asia se fimu de batjocur'a loru. Candu vedura, ca cu acea manopera nu scotu nimicu la cale, ne disera ca suntemu rebelli, ne amerintiara deca ne vomu apara la Dunare si cu atatu mai multu deca o vomu trece. De aceea dicu eu, ca ide'a primitiva a principelui Carolu a fostu cea mai buna: A nu astepta, cá celu ce ti s'a declarat de inamicu, se te atace elu mai antaiu, ci se'lu lovesci tu si inca asia, cá se tiene minte in veci. Nu din culp'a nostra amu ajunsu aici, logic'a neinduplecata a faptelor, a evenimentelor ne aduse in situatiunea de faci'a. La fapte nu se respunde cu vorbe góle, ci érași totu numai cu fapte. Trebe se cutezamu, si vomu cuteza. Pe noi Plevn'a nu ne-a descurgiatu, din contra, ea ne conveni cumu se cade. Pentru noi bataliile dela Plevn'a fusera providentiale. Amu potutu se invetiamu fõrte multu din ele si amu invetiatu.

In catu pentru unu Domnu din vreo familia européna, apoi acumu cá niciodata ne vinu aminte invetiaturile marelui, dera nefericitulu patriotu Grigorie Ghic'a, Domnulu Moldovei, carele in Memorandulu seu adressatu catra ministrulu primariu alu Franciei contele Walewsky in an.

1857 depusesse între altele, acestea confesiuni
numai de sufletele cele mai nobili :

„Cu rustnea mea marturisesc — scria Ghic'a
voda catre filoromanul Walewsky — ca in timpu
de sapte ani, catu am gubernatu Moldov'a, am
facutu o multime de nedreptati si nelegiuri. Cu-
getulu me mustra. Ddiu se se indure si se me-
rite. Inse ce eram se facu, candu eram in re-
latiuni de inrudire si de amicitia cu toti boierii ?
Cumu era se nu puu ministru pe verulu meu,
mare logofetu pe cuserulu meu, postelnicu pe fiulu
meu, presiedinte la divanu (consiliu de statu) pe
cumnatulu meu, prefecti pe nepoti si pe amici, pri-
neghiatori (subprefecti) si politiai pe omenii aces-
tura. Si deca unii din ei nedreptatiau pe omeni,
deca ei condamnau pe nevinovati, deca rapiau pe
oia onorea si averea cuiva, ce era se facu eu ?
deca se fiu totudeauna dreptu ? — Deca'i de-
partam din functiune, trebeuam se punu pe altii
si densii, pentruca Regulamentulu o-
rganicu nu mi permittea se punu pe ori-
me cu merite. — Deca'i condamnau, me con-
damnam pe mine insu'mi, ca-ci mi faceam inimici
si impacati, carii apoi me prigonia necontentitu,
me calumnia in faci'a poporului si catre Pórt'a
romana, care voia se me vedea aternatu ab-
solutu dela ea, si care avea intru nimicu a'mi taiá
capulu dupa vechi'a sa datina.“

Si mai departe continuá Ghic'a voda: „Am
scututu simtire de romanu, am fostu din anima
patriotu; sufletulu meu strigá pururea dreptate,
cuse puçinu poteam face. M'asiu fi departatu din
positiunea, in care me aflam, deca cine altulu
dintre pamenteni poté se fia mai bunu decatu mine ?
Neroi'a me facea se suferu tóte si se tolerezu
multe rele. Una rudenia de ale mele torturá si
spolia cu tóte poterile pe nisce locuitori pontasi,*)
alt'a rapia mosiile dela mii de rezesi,**) pe carii
basá in cea mai mare saracia si ticalosia; alt'a
devastá thesaurulu tieriei, alt'a pradá cassele muni-
cipali etc. etc. etc.“

Eca, unde cugeta turcii si grecii cu calugarii
loru se aduca éra si pe Romani'a ! Si cine se'i mai
sara intru ajutoriu ? Unu Napoleonu III, unu conte
Walewsky si conte Bourqueney, unu Benedetti si
toti ceilalti patroni ai Romaniei din anii 1855
pana 1870 nu mai sunt. Ce ne a mai ramas ?
Braciále cu armele, Dumnedieu si dreptulu nostru,
solidaritate nationale cá niciodata, firma decisiune
de a ne rescumpará si acumu patri'a, fia macaru
cu sangele dela doue corpuri de armata. Noi astadi
avemu se alegemu între tirani'a vechia si între
mórte. Ne amu alesu mórtea cu o n ó r e, mam'a
libertatiei si a independentiei.

Principele Dimitrie Ghic'a presiedinte
grupeii asia numite, a „Centrului“, a adressatu catre
directorele diuariului „Press'a“ organulu principalu
alu „Centrului“, o scrisóre care sub impregiurarile
critice de faci'a este unu actu de inaltu patriotismu
si merita de a fi cetita de catre toti romanii :

Domnule directoru ! Vedu cu-o viua dorere continuarea
unei polemice ivite între diariile diferiteloru partide politice,
care polemica, intr'o stare normala a lucrurilor, este nu
numai naturala, dér' in multe casuri chiaru folositoare.
Astadi inse, candu jun'a nóstra armata da peptu cu inimi-
culu, toti romanii nu me indoiescu, au privirité atentite
catra acea brava armata, compusa din copii si fratii nostri.

Este dér' o mare gresiéla a continuá acést'a polemica
in momentul de faci'a si a aduce astfelu turburare in
spiritulu luptatoriloru chiamati a apará drepturile scumpei
nóstre patrii.

M'adresezu catre dvóstra, dle Directoru, roganduve cá
diuariulu „Press'a“ care, la mai multe ocaziuni, a repre-
sentatu opiniunile mele, se dé in privinti'a acést'a unu
bunu esemplu, abtienanduse de a respuunde la provocarea
ce i s'ar' face din partea adversariloru sei politici; ca-ci
in aceste momente, toti romanii trebeu se fia uniti cá unu
singuru omu.

Ve rogu se binevoiti a publicá lineele aceste in coló-
nale diuariului dvóstre etc. Dimitrie Ghic'a.

Cetimu in „Romanulu“ urmatóriele corres-
pondintie :

„Parodin, 6/18 Augustu. Pregatirile
inaintéza neincetatu, dér' se pare ca rusii totu
nu suntu in numeru indestulatoru pentru a atacá
positiunile formidabile pe care le ocupa 70,000
turci. A dou'a divisiune rúsésca a trecutú si
dens'a Dunarea si amu vediu-o eri indreptandu-se
spre Bulgareni. Ante-posturile rúsésce n'au inain-

tatu, dér' asta-nópte o colóna tare de cazaci a
inaintatu spre Pelisiatu, care se afla in manile
nóstre. Cuartierulu generalu alu generalulu Zattoff
(care comanda corpurile IX si XIV) se afla totu
aici la Parodin. Generalulu Nepokoicinski a sositu
dilele aceste aici pentru a inspectá trupele. Este
cu nepotintia a prevedea ce miscari au se faca
turcii; este inse probabilu, ca ei nu voru atacá si
au se tréca inca multe dile pana se incépa opera-
tiupi mai serióse. Credinti'a mea este ca in arti-
leria turcii voru fi superiori.

Tóte drumurile dela spatele armatei, pe lenga
care me afu, suntu semenate cu gropi din cari
tiradorii voru avé se sustiena lupt'a. Asemenea pe
tóte délurile dela spatele nostru este desfasiurata
artileria. Tóte aceste dispositiuni suntu luate pentru
a aperá retragerea. La Bulgareni se construesce
unu podu de lemnu preste riulu Osm'a. Elu este
destinatu a inlocui podulu de pétra de pe acestu
riu, care e fórte strimtu si stricatu. Bande de tal-
hari au aparutu in diferite localitati. Atacarea
corespondintelui Pognon, n'a fostu facuta decatu
de nisce talhari. Mai alalta-eri doui negutiatori
bulgari au fostu gasiti ucisi pe strada, dinaintea
právalieloru loru; gaturile loru erau taiate. Se
spune ca mobilulu acestui omoru ar' fi fostu ca ei
vindéu prea scumpu.“

Sistovu, 8/20 Augustu. Dela trecerea armatei
russe preste Dunare Sistovulu a devenitu unu punctu fórte
insemnatu, ca-ci pe aici a trebuit se tréca pana acumu si
armata, si munitiuni, si proviantu, totu in fine ce s'a trans-
portatu pana astadi in Bulgari'a. De aceea si miscarea ce
se vede aici cá si in Zimnicea, este din cele mai mari. Pe
fiacare di sosescu nenumerate cara de transportu si pe lenga
carasii evrei si romani basarabeni din Russi'a, vedi mul-
time de sateni din Romani'a, care pentru a descarcá aici si
a se reintórce apoi in tíera, care pentru a inaintá in interi-
orulu Bulgariei, spre Biel'a, Trnov'a si alte puncte, unde
se afla armata. Cu deosebire acumu de candu au incetatu
ploile si s'a mai batutu drumulu, transportulu a devenitu
inca si mai mare si, de diminétiá pana séra, nu vedi de-
catu unu siru lungu de carutie, care cu boi, care cu cai,
si aceste siruri sunt atatu de lungi, in catu adesea capulu
sosescu in Biel'a, pe candu cód'a se afla inca dincolo de
Zimnicea. Tocmai astadi au inceputu se sosésca din nou
p'áci trupe, si-si póte cineva inchipuí cu catu miscarea
s'a maritu.

S'ar' parea cuiva lucru necreditu ca limb'a care se
vorbesce aici mai multu este cea romana. Cu tóte astea e
asiá. Mai toti bulgarii de aici vorbescu romanesc, apoi sunt
sutele si miile de tierani romani din Romani'a si Basarabi'a
rúsésca, evrei din Munteni'a si Moldov'a si in fine Romanii
de aici din locu; ca-ci in Sistovu este unu cuartiru locuitu
de romani, care pórtá si numele de mahalau'a (suburbia)
románésca.

Fiindu-ca vorbescu despre romani, me vedu silitu a
constatá ca nu sunt mici nevoile ce trebeu adesea se suferi
bietii tierani veniti cu transporturi. Dintre acestia parte
sunt rechisitionati de autoritatile militare russe, parte sunt
angagiati cá carausi de catre particulari, adesea de catre
speculantii evrei. Si unii si altii au adesea se suferi multe
neajunsuri. Am vediu eu cu ochii mei unu casu, in care
sermanii tierani au fostu insielati amaru de nesce speculanti
evrei. . . . Partea cea mai rea este, ca cei frustrati n'au la
cine reclamá, candu se afla trecuti peste fruntari'a Romaniei.
Nu s'ar' poté remediá mai bine acestu reu, decatu trami-
tiendu guvernulu Romaniei unu representante peste Dunare,
unu feliu de consulu, care se serve de intermediaru oficialu
pe lenga autoritatile bulgare si russe, cari, in casulu acést'a,
voiu se speru, ca voru dá totudéun'a satisfactiunea ceruta.
Dicu, voiu se speru, pentru-ca chiaru si in tíera la noi, cu
tóte autoritatile, se intempla fórte desu asemenea abusuri.
La Zimnicea si pe la statiunile drumulu de feru Bucuresti-
Giurgiu am vediu multe de tierani, reclamandu-si drep-
tulu loru fora a si-lu poté dobandi. — Astfelu la statiunea
Banés'a, o suma de sateni adusi cu fenu pana acolo si luati
numai pe doue dile au fostu tienti o septemana, fora a
li-se dá macaru o mana de fenu pentru vitele loru, lipite
de fóme, si dupa o septemana, in locu de plata, se dete
fiacaruia o incarcatura de obuse, dicundu-li-se: „Pasiolu,
pasiolu, Zimnicea!“ — „D'apoi bine domnule, ne-amu lasatu
casa si copii si munc'a nóstra, si apoi n'avemu saracutii de
noi nici macaru unu banu se ne hranimu noi si cu aste
vitisióre!“ — Acesti tierani erau din plas'a Calnisteá, com-
mun'a Stramb'a. Primariulu din Banés'a reclama, inse d.
capitanu Kalinoff 'lu imbrancé si tieranii trebuira se mérga
cu obuse la Zimnicea si póte mai departe. Dupa cumu ve-
deti, domnule redactoru, trebeu se se ié mesuri mai ener-
gice, deca nu pentru deservésit'a vindecare a reului, celu
puçinu pentru miciorarea lui.

Se dice p'áci, ca peste puçinu timpu trecatórea prin-
cipala nu va mai fi Zimnicea-Sistovu, ca-ci este pré departe
de loculu, unde au se se transporte pe viitoriu trupe, mu-
nitiuni si provianturi. Se crede, ca rolulu Zimnicei 'lu va
luá pe viitoriu satulu Petrosiani, unde podulu este gat'a si

peste care s'au facutu déjà ceva transporturi. Asemenea si
la Paraipanu se afla unu podu gat'a. Unulu din cele doue
poduri dela Zimnicea va fi transportatu la Petrosiani.

Aici in Sistovu nu se afla decatu unu singuru turcu,
si acest'a e tocmai judecatoriulu, care, standu in bune rela-
tiuni cu locuitorii chrestini de aici, n'a fugitu la venirea
russiloru, cumu au facutu coreligionarii sei. Elu se pre-
ambla prin Sistovu cu unu soldatu rusu dupa densulu.
Alaltaieri diminétiá s'au gasitu doui bulgari asasinati dina-
intea právaliei loru, unde se culcasera. Ei erau loviti cu
toporulu. Nu s'au potutu inca descoperi faptuitorii. E bine,
ca asemenea casuri nu sunt pré dese.

Cetimu in „L'Orient“ :

Batin, 23 Aug. st. n. Turcii primescu multe in-
tariri. Sciu din isvoru siguru, ca la Varn'a de optu dile
incóce nu au debarcatu mai puçinu de 12,000 ómeni, cari
au fostu indreptati dupa trebuintia spre Rusciucu séu spre
Osmanbazar. — Armat'a russe primesce asemenea intariri,
inse nu asiu fi in stare a le determiná cifr'a, pentru-ca
sunt indreptate spre Rasgrad si nu de partea acést'a. Ante-
posturile russe sosescu la Pokioi. Armat'a russe de pe tier-
mulu dreptu alu Jantrei e tare mai cu séma in centru unde
se afla, credu, 40,000 ómeni. Arip'a stanga, unde me afu,
se compune din 20,000 ómeni; arip'a drépta, care amenin-
tia Osmanbazar, trebeu se aiba 30,000. Socotiti catu face
in totalu. Cifrele aceste, me grabescu a-o spune, sunt numai
aprosimative. Ne-ar' trebui inca 50,000 ómeni si in mai
puçinu de 15 dile turcii ar' fi invinsi. Se astépta — nu
turcii, ci cei 50,000 ómeni. Ei sunt pe drumu, cumu se
asigura p'áci. Sanetatea armatei e escelenta.

Dela Orade'a-mare amu primitu dilele aceste
urmatoriulu necrologu memorabilu mai alesu pen-
tru generatiunea nóstra betrana :

„Capitululu gr.-cath. Oradanu in numele
seu si alu numerosiloru consangeni cu anima franta
de dorere face cunoscuta mórtea iubitulu confrate
NICOLAU BORBOLA de GIURGIU,
canonic archipresbiteru si prepositu capitularu alu bisericeii gr.-
cath. Oradane, vicariu episcopescu, abate de Petur, professoru
emeritu si doctoru in drepturi, licentiatu in SS. theologia, cava-
leru alu stralucitulu ordu Leopoldinu s. c. l.

intemplata in urmarea debilitatii betranetieloru la
la 19 Augustu 12 óre din di, in anulu vietiei alu
94-le, éra alu preutimei 67-le, findu provediutu
cu sacraménte moribundiloru.

Remasitiile pamentesci ale repausatulu se
voru asediá la repausu eternu dupa ritulu gr.-
cath. in cript'a bisericeii cathedrale in 21 l. c. la
4 óre dupa médiadi. Pentru repausulu sufletulu
in Domnulu adormitu se va tiené s. lithurgia in
22 Augustu la 8 óre demanétiá. La care trista
solemnitate cu tóta onórea sunt invitati toti con-
sangenii, amicii, cunoscutii si veneratorii repau-
satulu. — Oradea-mare 19 Augustu 1877.

Fia'i tierin'a usióra si memori'a binecumentata !“

Unu anuciu de mórte arareori este mai lungu
decatu acést'a; unu barbatu inse de distinctiune,
nascutu in a. 1783 hirotonitu la 1809 represen-
tantele celu din urma alu contimpuraniloru sei
romani literati, ar' meritá cu totul alta descrip-
tiune biografica, démna de elu, démna si de ai
sei epigoni din a dou'a si a trei'a generatiune,
care a urmatu dupa a densulu. Se nu perdemu
din vedere, ca venerabilele nonagenariu carui mai
lipsia vreo 6 ani pana la 100, desi fusese unulu
din cei mai buni romani ai timpulu seu, totusi
auctoritatile tieriei luandu in consideratiune eminen-
tele sale cunoscintie juridice s'au vediu odinióra
constrinse moralicesce, cá din toti jurisconsultii
patriei de diverse nationalitati se affe pe acelu
romanu mai demnu de a ocupá una din cathedrele
cele mai importante la academi'a de drepturi din
Oradea-mare. Esitu din scól'a nationala a triumvi-
riloru Miculu, Sincái, Maioru, lucrandu una serie
de ani conformu intentiuniloru episcopulu seu
Samuilu Vulcanu, cine s'ar' fi potutu affá mai
demnu decatu Borbola, cá se succéda la scaunulu
episcopiei dupa mórtea acestuia intemplata in 25
Dec. 1839 ! Borbola, mai demnu decatu altii ?
Prea adeveratu in sensu romanescu; déra nu
acestu sensu se luase in consideratiune, ci cu
totulu alte scopuri. Dupace episcopi'a se tienú in
veduvia aprópe trei ani, se denumi abia in 2 Aug.
1842 canoniculu Vasile Erdélyi si se hirotoni de
episcopu numai in 4 Iuniu 1843.

Celu ce va incercá se scrie viéti'a lui Borbola,
va affá ca este constrinsu a scrie diu-netate mono-
grafi'a diecesei romanesci de Oradea-mare. Acésta
dificultate inse nu va escusá nici-odata pe epigoni
din Oradea-mare, cá se nu compuna si se publice
biografi'a intréga a lui Borbola. In acelasu timpu
octogenarii nostrii, cati voru mai fi in viétiá voru
sci se ne spuna pana in catu Borbol'a a partici-
patu la compunerea monografieii „Secundae Legionis

*) Alias „vecini“, in Munteni'a: clacasi, la dv. iobagi.

**) Alias mazili, boieranasi, séu ce era la dv. arma-
listii, nobiles unius sessionis, boieri in opinca.

valachicae transilvanicae. Se nu lasamu cá istoria noastră se mai fia mormentata si de aci înainte cu betranii nostrii. —

Invitare.

Adunarea generala anuala a despartimentului cerc. X (Clusiu) alu „Associatiunei romane transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“ se va tiené estu anu in Budatelecu lenga Catin'a in **10 Septembrie** st. n. (taiarea capului St. Ioane, dupa calendariulu iulianu.)

Acést'a se aduce la cunosciint'a p. t. domniloru membri fundatori, ordinari si ajutatori, cumu si preste totu intiegentiei si poporului romanu, alesu din acele tienuturi ale „campiei manóse a Transilvaniei“, intru acea ferma si intemeiata sperantia, ca voru grabi pe intrecute a luá parte la anunctat'a adunare, si estu-modu se voru nesú a inaintá prin fapta scopurile salutari ale „Associatiunei“.

Clusiu, in 24 Augustu st. n. 1877.

Din siedinti'a comitetului de despartiem. cerc. X.
Dr. Gregoriu Silasi m. p., Demetriu Popu m. p.,
directoru despartiem. actuariulu despartiem.

Anunciu bibliograficu.

Gramatic'a latina teoretica-practica cu vocabulariu latino-romanu, romano-latinu si de nume proprii de I. C. Tacitu, Partea I Edit. II emendata dupa observatiunile binevoitóre ale mai multoru dni professori de limb'a latina atatu din Transilvani'a, catu si din Romani'a, va appare in Septembrie a. c. In alu treilea anu a dou'a editiune!

Comandele suntu a se face directu la autoru, prof. I. C. Tacitu in Brasiovu. Pretiulu 1 fl. Rabatu la 100 esemplare 20, la 50 esempl. 15, in suma mai mica 10.

Noutati diverse.

— (Pasporțele). Dela unu timpu incóce darea de pasporțe s'au ageritu la noi fórté multu. Se observa inse, ca publiculu celu mare cunóscé reu séu nici-decumu nouele mesuri; chiaru betranii au uitatu ca ele suntu cele de sub absolutismulu austriacu. Regulele ce se afla de presentu in vigóre aci la noi, suntu camu acestea. Déca nu esci rezervistu, séu femeia tenera, cá se nu ti se dea nici-decumu pasportu, mergi mai antaiu la asia numitulu tata-de vecini (cetatiénu privighiatoriu preste cate 2—3 strade), dela care scoti testimoniu de omu de omenia si descriptiune personala, pentru taxa de 20 cr. De aci alergu la perceptoratu pentru testimoniu ca ai platitu contributiunea. Cu acestea in busdunariu mergi la dn. primariu si te rogi se-ti puna visa. Acumu cutedi a merge la prefectura (comitatu) cu timbru de 1 fl. v. a., unde te rogi cá se-ti céra unu pasportu dela ministeriu pe 1 anu. Acésta auctoritate politica a noastră e una din cele mai complezante si exacte, 'ti inaintéza cererea indata a dou'a di la B.-Pest'a, 'ti spune inse cu parere de reu, ca mai curundu cá in 30 de dile nu vei poté se ai pasportu, ca suntu cu miile ómenii cari le ceru. Ce se faci tu, déca esci omu alu afaceriloru, comerciante, liferante, fabricantu, economu de vite, tata care ai vreo fiica maritata din colu si este bolnava pe mórte, profesionistu care aici stai se mori de fóme, literatu cu urechile transparente totu de fóme? Pentru casuri de acestea prefectulu este auctorisatu cá se-ti dea unu certificatu pe 15 dile si in casuri estraordinarie pe 30. Adevérata gratia acésta pentru multime de familii; déra nimeni nu mai pricepe scopulu aceloru mesuri de securitate publica, dupace mai alesu de ani 20 incóce cele mai agere auctoritati politienesce s'au convinsu pe deplinu, ca in casuri de persecutari pentru crime si delicté pasporțele nu ajuta nimicu pe lume, ci tocmai din contra, cei mai cumpliti facatori de rele sciú se-si castige pasporturi ori cate le place, éra banditii si contrabandierii si pórtá pasporțele loru de a umeru, incarcate cu plumbu si de briu, ascutite pe tocila.

— („Nevinovati condamnati la mórte.“) Ni se scrie dela Dev'a 24 Augustu: In Nr. 61 alu stimatei dv. foi vorbindu despre individii, cari au fostu condamnati in Puiu dupa dreptulu statariu la mórte prin stréngu, ér' mai pe urma aflati nevinovati de catra tribunalulu din Dev'a si eliberati, ati adausu ca acei'a ar' fi fostu romani. Ce e dreptu ca in timpulu de acuma si atunci candu furii suntu jidovi séu unguri, indata se striga in gur'a mare, ca romani au fostu judecati. Si între individii susu amintiti aflati nevinovati unulu a fostu romanu cu numele Boldea Iuonu, ér' celalaltu unguru, Bágya Ferencz, ruditu cu Bageyescii din tier'a Hatiegului, adeca cu domni magnati. Óre alu cui norocu, a lui Boldea Iuonu ori a lui Bágya Ferencz a caditu mai multu in cumpan'a eliberarii? Eu credu, ca celu d'antaiu nu puginu norocu a avutu in cestu din urma, ca-ci altfeliu, dicu, Boldea Iuonu o patiea. — Unu comitatensu.

Nr. 2555—1877.

2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 1 stipendiu de 84 fl. v. a. usuatu de juristulu in anulu alu IV-lea Laurianu Negrea, pentru 2 stipendia de cate 63 fl. v. a. si pentru 1 stipendiu de 60 fl. v. a. usuate de juristulu absolutu Iuliu Munteanu, de ascultatoriulu de filosofia Vasile Rogneanu si de gimnasistulu Aureliu Florianu, tóte din fundatiunea repausatului Dr. de medicina Simeonu Romantiai, parte devenite curatu vacante, parte dechiarate cá atari pentru nelegitimarea pe tempulu prefiptu, despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu; prin acésta pana in **15 Septembrie a. c.** se escrie concursu.

La stipendie preatiuse potu concurge:

1. Numai acei tineri studenti pauperi, cari sunt nascuti in marele principatu alu Transilvaniei.

2. Cari au din studie calculu de Eminentia si portare morale buna.

3. Afora de ascultatorii de medicina si jura, si acei'a cari se voru aplicá la scientiele reali, precumu: tehnica, montanistica si silvanistica.

4. Dintre concurenti voru avé preferintia „ceteris paribus“ cei de origine nobili si consangeni piului fundatoriu.

5. Dela concurenti se cere, cá testimoniele scolastice alaturande la cererile loru concursuali, se se dé in origine ori in copia autenticata, se produca carte de botezu, ér' atestatele de paupertate se fie provodiute cu subscrierea antisthiei comunali si a parochului respectivu, si intarite cu sigilulu comunalu si alu parochului, precumu si cu subscrierea oficiului politicu de cercu, ér' in cetati si opide cu subscrierea parochului si a antisthiei cetatiene si opidane. — Cererile concursuali astfelu ajustate se le substérna pana in terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta la 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 1 stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Iosifu Clain de Muntiulu, usuatu de gimnasiastulu Ladislau Popu, pentru nesubsternerea testimonieloru recerute la ordinariatulu metropolitanu pre terminulu prefiptu, dechiaratu de vacante; prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c.** st. n.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie class'a generale I cu eminentia si portare morale buna si cari frecuentéza institutele de invetiamentu din Blasiu, dintre cari consangeni piului fundatore „ceteris paribus“ voru avé preferintia.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice, atestate de botezu si paupertate pre terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta la 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru unu stipendiu de 100 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Ladislau de Torday, fostulu directore de oficiu protocolariu la r. cancelaria de curte transilvana, prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c.** st. n.

Competitorii la acestu stipendiu fundatiunale de 100 fl. v. a. in intiesulu literiloru fundatiunali au a documentá:

a) ca sunt in categori'a studentiloru, prin urmare ca frecuentéza ver-una scóla reale, gimna-

siale, academica séu universitate in provincia, ascultatori ordinari;

b) ca sunt nascuti in Transilvani'a, de natiunalitate romani si lipsiti de midiuólce de intretinere; si

c) ca au moralitate buna, si in studie preste totu progressu eminentu.

Cererile concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate se voru substernere pre terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru unu stipendiu de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitului episcopu alu Fagarasiului Ioanu Bobbu, usuatu de gimnasistulu Petru Suciú, pentru nesubsternerea testimonieloru despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, dechiaratu de vacante, prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c.** st. n.

La acestu stipendiu potu concurge tineri studenti de natiunalitate romana gr.cath. nascuti in Transilvani'a, cari au calculé de eminentia in studie, si portare morale buna.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate pre terminulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Nr. 2555—1877.

2—3

ESCRIERE DE CONCURSU.

Pentru 3 stipendie de cate 60 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Gavrilu Vaida de Sóos-Mediu, usuatu de juristii Emiliu Vaida si Ioanu Bartulu, si de gimnasistulu Danila Hossu, pentru nesubsternerea testimonieloru scol. despre progressulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, dechiarate de vacante, prin acésta se escrie concursu pana in **15 Septembrie a. c.** st. n.

La aceste stipendie potu concurge tineri studenti de natiunalitate romani, nascuti in Transilvani'a, cari se afla in necsu familiaru s'au sunt consangeni de ai piului fundatore ori a soéiei sale nascuta Foliovicu, si au din studie calculi de eminentia si portare morale buna.

Concurentii la aceste stipendie au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu si paupertate, precumu si despre necsulu familiare, in care se afla cu fundatorele, pre tempulu prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Datu Blasiu din siedinti'a consistoriale tienuta in 11 Augustu 1877.

Consistoriulu metropolitanu gr.-cath. de Alb'a-Iuli'a si Fagarasiu.

Scóla comerciala publica
si **INSTITUTU DE EDUCATIUNE** a lui
Henricu Burchez,
professoru de gimnasiu in BRASIOVU.

Acést'a scóla comerciala, autorisata de guvern, consta din trei cursuri, in cari se propunu tóte obiectele de invetiamentu ale sciintieloru comerciali, dupa modelulu scóloru celoru mai escelinte din orasielre mari europene. Totu-odata elevulu póte se-si cultive si limb'a sa materna, precumu cea romana si maghiara, cari in asemeni scóli din strainatate nu se propunu. Elevii, cari au absolvitu acést'a scóla, se bucura de aceleasi drepturi si favoruri, de cari se bucura elevii absoluti dela ori-care alta scóla; între altele se bucura de favorulu, ca potu intrá cá voluntari pe unu anu in armata. In legatura cu scóla comerciala este si institutu de educatiune. Anulu scolasticu se incepe la **1 Septembrie** st. n. Planulu de instructiune se capeta gratis. 3—3

Unu inspectoru

versatu in afaceri de assecurare si cu cunosciintu de persóne se cauta din partea **bancei gen. de assecuratiune mut. „TRANSILVANI'A“** in Sibiu.

Tineri, cari dorescu se imbraiosieze carier'a acést'a asemenea se primescu.

Oferte sunt a se adressá la directiunea numitulu institutu. 2—2